

Irena
Kraševac

Hoće li povijest umjetnosti postati komparativna umjetnost?

CIHA - Congrès International d'Histoire de l'Art
33. međunarodni kongres povjesničara umjetnosti
Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg,
15. – 20. srpnja 2012.

Prvi put od osnutka CIHA-e u Beču 1873. godine, kongres je organizirao jedan muzej, a okvirna je tema kongresa nazvana "Izazov objekta". Pred izazovom globalizacije i digitalizacije, povjesničari umjetnosti postavljaju pitanja o ulozi i teoriji objekta u povijesti umjetnosti, a objekt kao središnja tema implicira široke odrednice, od materijalnog do virtualnog i od originala do kopije, koje potiču kako na praktično bavljenje problemom tako i na teorijsko promišljanje u području arhitekture, slikarstva, grafike, skulpture i primijenjene umjetnosti. Kako se odnosimo prema originalu u današnjem svijetu virtualizacije i masovne dostupnosti reprodukcija? Postoji li još aura originala? Što određuje auru umjetničkog djela i koju ulogu danas ima njegova autentičnost? Potiskuje li konceptualna umjetnost materijalni objekt?

Na kongresu je sudjelovalo 400 izlagača sa svih kontinenata i različitih povijesnoumjetničkih područja. Kongres se odvijao kroz dvadesetjednu sekciju: 1. Pitanje objekta u povijesti umjetnosti, 2. Pojam i teorije "originala" kao hermeneutičkog problema, 3. Religije i njihovo objektiviraje u umjetnosti s očista interkulturalnosti, 4. Objekt kao subjekt, 5. Objekti u muzeju: povijest umjetnosti prema povijesti kulture?, 6. Svjetska kulturna baština: kulturni identitet i rat protiv umjetničkih djela, 7. Poveznice koje nedostaju: promjene na objektu u (post)kolonijalnom kontekstu, 8. Istraživanje objekta. Umjetnička tehnologija i njezino poznavanje, 10. Trgovanje umjetninama: transformacija objekta kroz tržište, 11. Umjetničko djelo i

njegova reprezentativnost, 12. S one strane aure?, 13. Mnogostrana umjetnina, 14. Dürerov život i djelo – objekt kao ključ prema subjektu, 15. Mjesta događaja, 16. Objekt u rodnom značenju, 17. Predmetnost. Modene i suvremene perspektive, 18. Odsustvo objekta i praznina, 19. Restitucija, 20. Arhitektura kao objekt i 21. Sekcija CIHA: Uloga CIHA-e u povijesti umjetnosti.

U sekciji postera sudjelovalo je 80 post-diplomanata, među njima i jedina povjesničarka umjetnosti iz Hrvatske na ovom kongresu, Ivana Nina Unković koja je ukazala na važnost prezentacije konzerviranih umjetnina na primjeru triju "objekata": slike *Poklonstvo kraljeva* (17. st.) iz crkve sv. Martina u Solinu, drvene polikromirane skulpture *Bezgrješno začće* (15. st.) iz crkve sv. Frane u Betini, te pozlaćenih relikvijara iz 16. stoljeća iz hvarske katedrale, što je svakako hvalevrijedno sudjelovanje.

Usporedno odvijanje sekcija omogućio je prostor i logistika kongresnog centra u Nürnbergu, te besprijekorna organizacija kolega iz Germanskog nacionalnog muzeja i njihova ravnatelja Ulricha Großmanna, koji su uz kongres priredili izložbu ranih djela najpoznatijeg Nürnbergžanina, Albrechta Dürera.

Sekcija CIHA propitivala je ulogu te organizacije u povijesti umjetnosti i njezinu budućnost kroz diskusiju koje je pokušala dati odgovore na pitanja kakva će povijest umjetnosti biti za deset, dvadeset i više godina? Kakvu će stratešku ulogu odigati CIHA u daljnjem razvoju povijesti umjetnosti? Koji su novi putevi povijesti umjetnosti i kako

uspostaviti dijalog između različitih kultura i jezika, između globalne i lokalne povijesti umjetnosti?

Zapadni se model povjesničara umjetnosti u globalnom svijetu suočava s novim izazovima i metodama koje streme dehistorizaciji povijesti umjetnosti i njezinom oslobađanju od kronoloških i geografskih odrednica. Eurocentrična povijest umjetnost koja u fokusu svog zanimanja ima isključivo baštinu “zapadnog svijeta” izgubila je aktualnost na što ukazuje Hans Belting koji propituje pojmove “svjetska umjetnost” (*Weltkunst*) i globalna umjetnost (*Globale Kunst*) te upozorava na

inflaciju termina “globalno” i “globalizacija”, a budućnost “naše struke” vidi kao komparativnu umjetnost.

Povjesničari umjetnosti diskutirali su o značenju i ugledu CIHA-e koja se doživljava isključivo kao nositelj velikih međunarodnih kongresa. Postavljeno je pitanje koje zadire u globalnu etiku za globalnu povijest, a to je ujednačavanje etičkih načela svih nacionalnih komiteta “koji se pišu velikim slovima”: CIHA-e, ICOM-a, ICOMOS-a i UNESCO-a kako bi zajedničkim naporima ojačali poziciju povijesti umjetnosti i kulture u svijetu. ✕